

แบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles)*

แบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นวิธีที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดในการรับรู้ข้อมูล หรือมีการเรียนรู้ได้ดีที่สุดด้วยการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้ข้อมูล เช่นการฟัง การดู การสัมผัสจับต้อง การรู้จักผู้เรียนที่มีความถนัดใช้ประสาทส่วนใดในการเรียนรู้จะทำให้ผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมหรือสภาพแวดล้อมในการเรียนได้เหมาะสม นักจิตวิทยาแบ่งผู้เรียนตามแบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles) ออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. เรียนรู้จากการดูหรือมองเห็น (Visual Learning Styles)
2. เรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน (Auditory Learning Styles)
3. เรียนรู้จากการสัมผัสหรือเคลื่อนไหวร่างกาย (Kinesthetic/Tactile Learning Styles)

1. เรียนรู้จากการดูหรือมองเห็น (Visual Learning Styles)

ผู้เรียนประเภทนี้ต้องการรับรู้ข้อมูลผ่านทาง การดู การมองเห็นกิริยาท่าทางของครูผู้สอน หรือสื่ออื่น ๆ เพื่อเสริมความเข้าใจ มักจะนั่งหน้าชั้นเรียนเพราะไม่ยอมให้มีอะไรมาบดบังสายตา จะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากได้ดูภาพหรือเห็นการแสดง การสาธิต การใช้สื่อชนิดที่ต้องผ่านการดู เช่น วีดิทัศน์ แผ่นภาพ แผ่นผัง แผนภูมิ ภาพนิ่ง ภาพโปรเจกต์ สไลด์ หนังสือเรียนที่มีภาพประกอบมาก ๆ ฯลฯ มักจะชอบจดโน้ตเพื่อเก็บข้อมูล ชอบคำนึงถึงรายละเอียด ชอบหลับตาเวลานึกถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักจะสวดส่ายส่ายตาไปมาเวลาเมื่อ ๆ สายตาไม่อยู่นิ่ง มองไปทั่ว ๆ รอบข้าง ชอบใส่เสื้อผ่ามีสีสัน มีจินตนาการดี ไม่ชอบสมาคมกับพวกเรียนรู้ผ่านทางหูและพวก เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส

2. เรียนรู้จากการฟัง (Auditory Learning Styles)

ผู้เรียนประเภทนี้ถนัดที่จะเรียนรู้จากการฟัง เช่นการฟังบรรยาย อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ผู้เรียนประเภทนี้จะเรียนรู้ความหมาย และเข้าใจจากสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมากกว่าข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือหรือภาพต่าง ๆ เครื่องมือหรือสื่อที่ใช้ ควรใช้ประเภทเทปบันทึกเสียง ผู้เรียนประเภทนี้จะนั่งเรียนแถวไหนก็ได้ในห้องขอให้ได้ยินถนัด ๆ ไม่สนใจว่าหน้าชั้นเรียนจะมีเหตุการณ์อะไรบ้าง ไม่สนใจเสื้อผ่าที่มีสีสัน เวลาเบื่อก็ชอบพูดจูงมังกกับตัวเอง มักมีสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่เข้าใจได้ เฉพาะตัวเอง คนอื่นดูแล้วไม่เข้าใจ

3. เรียนรู้จากการสัมผัสหรือเคลื่อนไหวร่างกาย (Kinesthetic Learning Styles)

เป็นผู้เรียนที่ถนัดจะลงมือปฏิบัติมากกว่าการได้ดูหรือได้ฟัง มักจะชอบสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อยู่ไม่สุข การได้สัมผัส เคลื่อนไหว ร่างกายหรือได้ลงมือทำเองจะเรียนรู้ได้ดี เวลาพูดมักชอบออกท่าทาง พูดคุยกับคนอื่นชอบสัมผัส และต้องคู่สนทนา ชอบนั่งใกล้ประตูหรือตำแหน่งที่สามารถออกไป ข้างนอกได้ง่าย มักจะชอบ ขออนุญาตครูไปห้องน้ำบ่อย ๆ หากให้นั่งอยู่กับที่เป็นเวลานาน ๆ จะรู้สึก อึดอัด ลำบากใจ การเรียนรู้ที่ได้ผลดีก็คือต้องให้ผู้เรียนประเภทนี้ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่ทำอะไรด้วยตนเอง เช่นการสำรวจ การเคลื่อนไหว หยิบจับลงมือทำด้วยการใช้ประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว การแสดงละคร บทบาท สมมุติ การใช้ประสบการณ์ตรง การทดลอง การเรียนแบบโครงการหรือการ แสดงออกต่าง ๆ

* เรียบเรียงโดย...ศิโรตม์ เทศนา ศึกษาพิเศษ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

คำถาม เพื่อการค้นหาแบบแผนการเรียนรู้ (Learning Styles)

คำชี้แจง ให้รีบอ่านคำถามและตัวเลือกแล้วเลือกคำตอบที่คิดว่าตรงใจเป็นอันดับแรก
กรุณาย้ำคิดนานจะทำให้ได้คำตอบที่ไม่ค่อยดี

1. เมื่อคุณเตรียมตัวสอบคุณมักจะทำอะไร
 - ก. อ่านหัวข้อ หัวเรื่อง แผนผังต่าง ๆ เพื่อทบทวน
 - ข. ให้คนอื่นถามคำถาม หรือทบทวนคนเดียวเงียบ ๆ
 - ค. เขียน จดบันทึกลงในกระดาษหรือวาดแผนผังด้วยตัวเอง
2. เวลาฟังดนตรี คุณมักจะทำอะไร
 - ก. เคลิบเคลิ้ม ผันไปตามเสียงเพลง
 - ข. ฮัมเพลง ร้องคลอตามไปด้วย
 - ค. ขยับขา โยกตัวไปตามจังหวะหรือเคาะเท้า ฯลฯ
3. เมื่อคุณมีปัญหา คุณมีวิธีแก้ไขอย่างไร
 - ก. เขียนลำดับขั้นตอน ทำรายการตรวจสอบดูว่าอะไรที่ทำแล้วหรือยัง
 - ข. โทรศัพท์ถามเพื่อนหรือผู้รู้
 - ค. วางแผนแก้ปัญหาและจินตนาการถึงขั้นตอนการแก้ปัญหา
4. คุณชอบอ่านหนังสือประเภทไหน
 - ก. การท่องเที่ยว มีภาพประกอบมาก ๆ
 - ข. หนังสือเล่มหนา ๆ มีบทสนทนา เช่นพวกนวนิยาย
 - ค. หนังสือประเภท ถาม-ตอบ ทายปัญหา
5. เมื่อคุณต้องการเรียนคอมพิวเตอร์ คุณคิดว่าอยากเรียนโดยวิธีไหน
 - ก. ดูหนังเกี่ยวกับเรื่องนี้
 - ข. ฟังคำอธิบายของผู้รู้
 - ค. อยากจะถอดดูชิ้นส่วน เพื่อดูว่ามันทำงานอย่างไร
6. ถ้าคุณเข้าไปเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ คุณจะทำอะไรเป็นอันดับแรก
 - ก. มองดูรอบ ๆ หาแผนผังของพิพิธภัณฑ์
 - ข. สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์
 - ค. ชมสิ่งที่น่าสนใจไปเรื่อย ๆ แล้วจึงศึกษาข้อมูลภายหลัง
7. ร้านอาหารประเภทใดที่คุณไม่อยากจะเข้าไป
 - ก. ร้านที่แสงสว่างมาก ๆ
 - ข. ร้านที่เพลงดังลั่น
 - ค. ร้านที่เก้าอี้ไม่สบาย
8. คุณชอบที่จะเข้าเรียนห้องใด
 - ก. ห้องศิลปะ
 - ข. ห้องดนตรี
 - ค. ห้องออกกำลังกาย พลศึกษา

9. คุณชอบทำอะไรเวลามีความสุข
- ก. ยิ้มและยิ้ม
 - ข. พุดตัง ๆ
 - ค. กระโดดโลดเต้น
10. สมมุติว่าคุณไปงานเลี้ยง สิ่งที่คุณจำได้ในวันที่ต่อมาคืออะไร
- ก. ใบหน้าของคนที่เป็นงาน
 - ข. จำชื่อคนในงานได้ แต่จำหน้าไม่ค่อยได้
 - ค. สิ่งที่คุณพูดหรือทำในงานเลี้ยง
11. เมื่อเห็นคำว่า “หมา” คุณจะทำอะไรก่อนอื่น
- ก. นึกถึงลูกหมา
 - ข. พุดคำว่า “หมา” ในใจ
 - ค. นึกภาพหมากำลังวิ่งเล่นหรืออยู่กับคุณ
12. เวลาที่คุณจะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ มักจะอย่างไร
- ก. เขียนออกมา
 - ข. พุด บอกเล่าให้คนอื่นฟัง
 - ค. ออกท่าทางให้ดูมากกว่า
13. อะไรที่รบกวนสมาธิของคุณมาก
- ก. ภาพผู้คนหรือความวุ่นวายภายนอก
 - ข. เสียงดัง อึกทึก
 - ค. ความรู้สึกไม่ค่อยสบาย กังวล เช่น หิว เจ็บปวด
14. เวลาคุณโกรธ คุณมักจะทำอย่างไร
- ก. ทำหน้าบึ้ง หน้างอ
 - ข. ตะโกน ระเบิดอารมณ์ออกมา
 - ค. กระตืบเท้า กระแทกประตูโครม
15. เมื่อคุณไม่แน่ใจว่าคำคำนั้นสะกดอย่างไร คุณมักจะใช้วิธีใด
- ก. เขียนคำนั้นบนกระดาษ ดูว่าถูกต้องหรือไม่
 - ข. อ่านสะกดตัง ๆ
 - ค. เขียนคำที่รู้สึกว่าจะถูกต้อง
16. เวลาคุณเข้าแถวยาวเหยียดหรือเข้าคิวซื้อตั๋ว คุณมักจะทำอะไร
- ก. มองดูอะไรต่าง ๆ บริเวณนั้น
 - ข. คุยกับคนที่อยู่ข้าง ๆ
 - ค. เดินไป เดินมา วนเวียนอยู่แถวนั้น
-

ตรวจคำตอบ

รวมคะแนนที่คุณได้ในข้อ ก, ข และ ค

ข้อ ก.

ข้อ ข.

ข้อ ค.

เฉลย

**ถ้าคะแนนของคุณส่วนใหญ่เป็นข้อ ก. คุณเป็นคนที่เรียนรู้โดยผ่านประสาทตา
คุณชอบเรียนจากการได้ดู มองเห็นกิริยาท่าทางของครูผู้สอนหรือสื่ออื่น ๆ

**ถ้าคะแนนของคุณส่วนใหญ่เป็นข้อ ข. คุณเป็นคนที่เรียนรู้โดยใช้ประสาทหูคือ
คุณเป็นนักฟัง คุณจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการได้ยินได้ฟัง การอภิปรายพูดคุยแลกเปลี่ยน
กับผู้อื่น

**ถ้าคุณตอบข้อ ค. เป็นส่วนใหญ่ คุณเป็นคนที่ชอบใช้ประสาทเกี่ยวกับการสัมผัส
เคลื่อนไหวร่างกายได้ดี คุณจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการสัมผัสจับต้อง หรือด้วยการ
ลงมือทำจริงเลย

**ถ้าคุณเลือกตอบพอ ๆ กันทั้ง ก ข และ ค แสดงว่าคุณมีลักษณะผสมผสาน

วิธีการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

ก. ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการดูหรือการมองเห็น (Visual learners)

1. ใช้สื่อประเภท รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ แผนที่ แผนผังต่าง ๆ ภาพวาด การ์ตูน
ฯลฯ ช่วยในการเรียน
2. พยายามนั่งหน้าห้องเรียน เพื่อให้มีโอกาสได้เห็นกิริยาท่าทางของครู
จะทำให้เสริมความเข้าใจยิ่งขึ้น
3. ใช้ปากกาเน้นข้อความขีดเส้นหรือทำสีสันให้ข้อความที่สำคัญ ๆ
ดูโดดเด่นทำให้จำได้ง่าย
4. พยายามโน้ตย่อ หรืออ่านเอกสารการสอนของครู
5. วาดภาพหรือเขียนแผนที่ความคิด (Mind Map) ก่อนลงมือเขียนเรื่องหรือเขียน
รายงาน
6. ใช้สื่อมัลติมีเดีย เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ VCD ฯลฯ
7. อ่านหนังสือหรือทำงานในสถานที่เงียบ ๆ ช่วยให้สมาธิเรียนรู้ได้ดีขึ้น
8. อ่านหนังสือที่มีภาพประกอบมาก ๆ จะช่วยให้จำและเข้าใจได้มากขึ้น
9. เรียนรู้จาก การสาธิต การแสดงที่มีขั้นตอนชัดเจนจะทำให้เรียนรู้ด้วยความเข้าใจ
10. พยายามสร้างจินตนาการหรือนึกภาพเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาหรือต้องการจะจดจำ

ข. ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการฟังหรือได้ยิน (Auditory learners)

1. เข้ากลุ่มเพื่อร่วมอภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มบ่อยๆ
2. เขียนคำกล่าวรายงานและรายงานหน้าชั้นบ่อยๆ
3. ใช้เครื่องบันทึกเสียงการบรรยายของครูดีกว่าการจดโน้ตย่อ
4. เวลาอ่านหนังสือให้อ่านออกเสียงเพื่อจะได้ช่วยจำได้มากขึ้น
5. หาเทคนิคช่วยจำมากๆ เช่นเขียนคำย่อหรือวิธีอื่น ๆ ที่คิดว่าจะทำให้จำเรื่องนั้นๆ ได้มากขึ้น
6. เรื่องที่ต้องการจำให้นำมาแต่งเป็นเพลง จะช่วยให้จำได้ดี
7. เล่าเรื่องหรือความคิดของเราให้เพื่อนฟังบ่อยๆ
8. เล่าเรื่องหรือบอกให้เพื่อนจดบันทึกตามคำบอก

ค. ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการสัมผัสหรือการเคลื่อนไหว (Kinesthetic/Tactile learners)

1. หยุดพัก เปลี่ยนอิริยาบถบ่อยๆ เวลาเรียนหรือทำงาน
2. ทำงานอื่นๆ หรือเคลื่อนไหวร่างกายไปพร้อมกับการเรียนเช่น อ่านหนังสือขณะที่จักรยานบริหารร่างกาย หรือทำกิจกรรมอื่นๆ ที่คิดว่าจะช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น
3. พยายามอ่านหนังสือหรือทำงานในสถานที่เดิม หรือเป็นประจำจะได้มีสมาธิมากขึ้น
4. อาจจะเครียดมากฝรั่งไปด้วยขณะทำงานหรืออ่านหนังสือ
5. ใช้ปากกาเน้นข้อความขีดเขียนทับข้อความที่สำคัญขณะอ่านหนังสือ
6. ตกแต่งห้องเรียนหรือสถานที่ทำงานด้วยภาพโปสเตอร์สวยๆ สีสดใส
7. เปิดเพลงเบาๆ ไปด้วยในขณะที่อ่านหนังสือ ถ้าคิดว่าจะช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น
8. อ่านหนังสือแบบคร่าวๆ (skim) ก่อนเพื่อให้ทราบแนวคิดของเรื่องก่อนที่จะลงมืออ่านในรายละเอียด
9. ฝึกปฏิบัติงานที่ต้องทำตามคำสั่งอย่างมีขั้นตอน เช่นงานประดิษฐ์ งานช่าง ฯลฯ
10. เล่นเกมการศึกษาที่มีสาระและความบันเทิงจะช่วยให้ไม่เบื่อง่ายและสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Learning Styles Inventory Test . URL: <http://www.inspiration.com>, 2002.

From Learning Styles to Teaching Styles. URL: http://www.utenti.lycos.it/learning_paths/Questionaires/Teachstylequest.htm, 2002.